

Hamburk – brána německého obchodu.

Německá ekonomika je v recesi. A vyhlídky nejsou pozitivní. České firmy navázané na sousední zemi hledají cesty, jak alespoň omezit důsledky.

Český průmysl se snaží nechytit bronchitidu německé ekonomiky

–TEXT– Vojtěch Wolf –FOTO–Profimedia

Roky se traduje rčení, že když si Německo kýchne, zbytek Evropy dostane chřipku. Česko možná jako první – patří mezi deset jeho největších obchodních partnerů, ovšem pro něj je Německo jasně tím nejvýznamnějším. Jen v roce 2022 podle dat Českého statistického úřadu činil zahraniční obchod se zbožím do sousední země přes 1,3 bilionu korun, což představuje přes 30 procent všeho exportu.

Přes Německo také proudí řada českých výrobků do dalších zemí EU i na třetí trhy. „Byť jsou české firmy v Německu velmi často pouze v roli

subdodavatelů pro tamní finální výrobce, směřuje tam zejména zboží s vyšší přidanou hodnotou. To se týká zejména automobilového průmyslu, který tvoří asi třetinu našeho exportu, ale také strojírenství, zdravotnického a farmaceutického průmyslu, sportovního zboží a dalších produktů,“ říká Radek Špicar, viceprezident svazu průmyslu a dopravy. Z Německa pochází i mnoho důležitých dodavatelů českého průmyslu. Provázanost umocňuje i vnitřní trh EU.

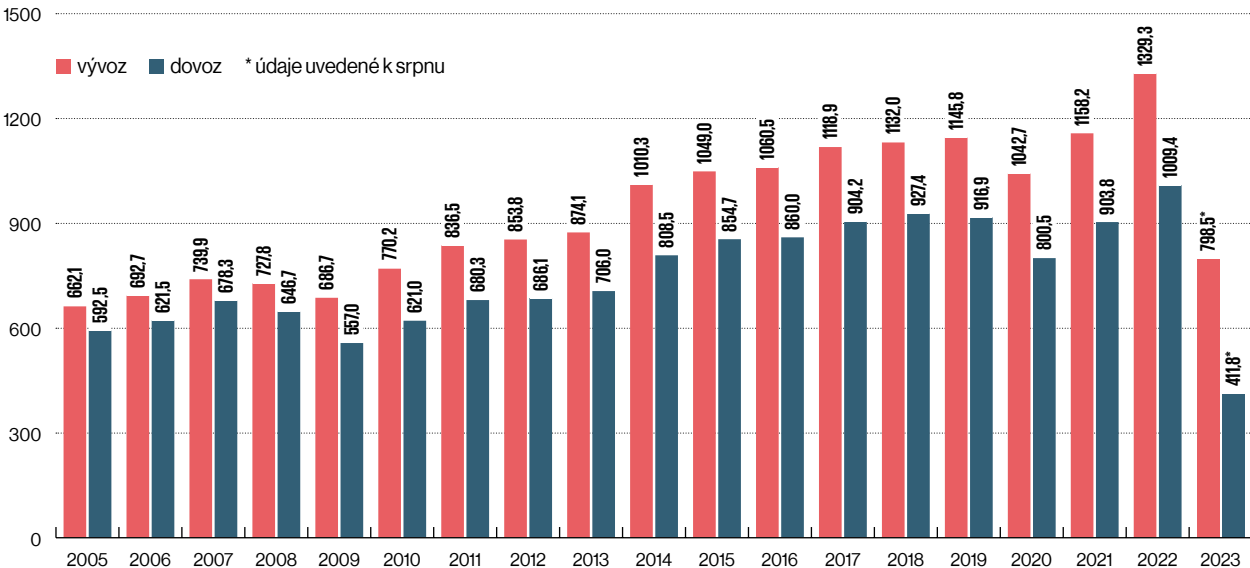
A takto hospodářsky spřízněné Německo se letos dostalo do technické recese. Podle dat Eurostatu

poklesla tamní ekonomika v prvním čtvrtletí o 0,3 procenta, ve druhém o 0,1 procenta. V Česku činil propad 0,4 procenta v obou čtvrtletích. Ani poslední data nevěstí nic dobrého. Podle německého institutu Ifo poklesl v srpnu index podnikatelské důvěry, což indikuje riziko pokračující recese.

Osudová provázanost

Ještě předtím v červenci poklesla česká průmyslová výroba o 2,8 procenta. „To je hodně. Je potřeba upozornit, že hloubka poklesu byla ovlivněna energetikou a plynem,

Český zahraniční obchod se zbožím s Německem (absolutně v miliardách korun)

Zdroj: ČSÚ

především delšími odstávkami.

Nicméně nové zakázky opět poklesly, a to nominálně o 3 procenta meziročně,“ upozorňuje hlavní ekonom České spořitelny David Navrátil.

Jenže v Německu nové průmyslové objednávky poklesly o plných 12 procent. Celková hodnota je o pětinu nižší ve srovnání s dlouhodobým trendem. Německý průmysl přestal růst obvyklým tempem a Navrátil říká, že dostal chronickou bronchitidu. „Takže je jasné, odkud vítr fouká,“ dodává o vlivu na byznys v Česku.

Svazy zastupující zájmy firem jsou na pozoru a zajímají se, co se bude dít dál. Německo se podobně jako Česko potýká s vysokou inflací, která tam v srpnu dosahovala 6,4 procenta. Byl to i důsledek vysokých cen energií kvůli válce na Ukrajině. Země přišla o levný surovinový zdroj v podobě Ruské federace, s níž byla ekonomicky silně propojena.

To se promítá do cen výroby, ale i finálních produktů německých podniků a trend je dlouhodobý. Podle odhadů Mezinárodního měnového

fondu poroste Německo v následujících pěti letech pomaleji než Spojené státy, Velká Británie, Francie i Španělsko.

Provázanost s menší sousední zemí se pak musí projevit. „Ochlazení německé ekonomiky určitě ovlivňuje vývoj českého hospodářství. V průběhu prázdnin jsme sbírali informace, které ukazovaly, že v některých segmentech klesá poptávka, zejména ve stavebnictví, ocelářství, ale i u některých firem z automotive. Nyní čekáme, jak se bude situace vyvíjet

v těchto měsících, zda se trend potvrdí,“ popisuje Špicar.

Aktivovat obchod a jít na jiné trhy

Obzvlášť v automobilovém průmyslu, kde se němečtí výrobci potýkají s čínskou konkurencí v elektromobilitě, jsou problémy znát. Výzvou je situace například pro výrobce autodílů Brano z Hradce nad Moravicí na Opavsku. Firma miliardáře Pavla Juříčka dodává autodíly mimo jiné automobilkám, jako je Volkswagen, Audi a dalším. Její vývoz do Německa tvoří kolem 60 procent obrátu skupiny. „Zpomalení německé ekonomiky je pro nás významné. Již dříve, a o to více v současnosti, jsme se zaměřili na USA a čínské firmy,“ prozradil Ekonomu Juříček, jak se snaží se situací vyrovnat.

Obecně ji vidí Jiří Jirásek, odborný garant pro oblast financování firem Asociace středních a malých podniků ČR. „S našimi členy průběžně komunikujeme a jejich zpětná vazba je, že zpomalení ekonomiky již pociťují nebo si toto nebezpečí uvědomují. Ve vazbě na své obchodní modely se

I když část českých firem může kompenzovat výpadek přeměrováním na jiné trhy, úplně se bez Německa obejít nelze.

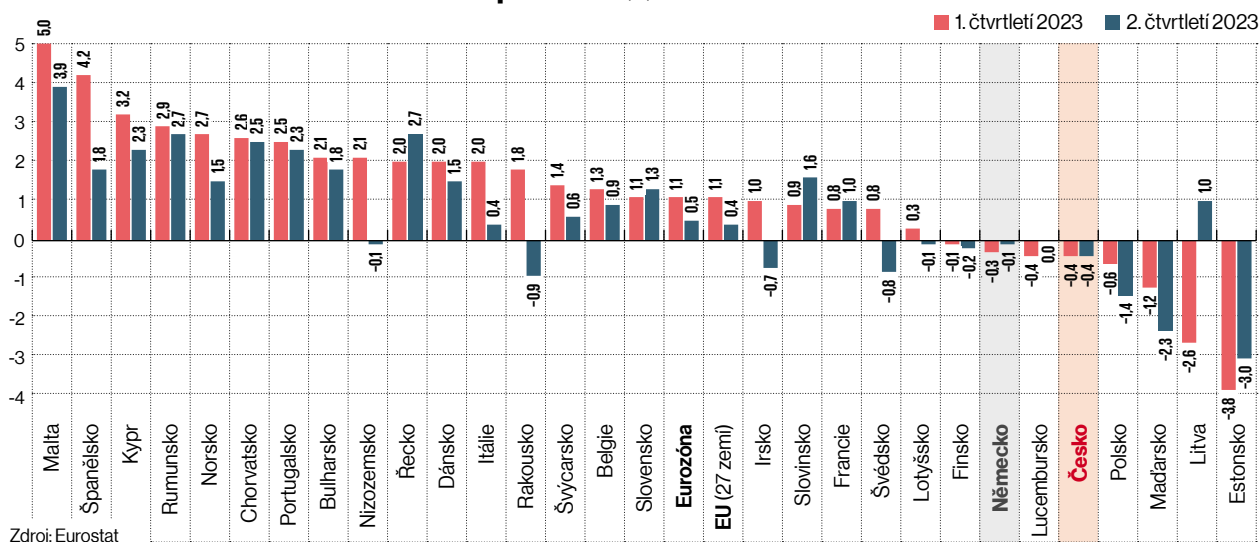
snaží podnikat opatření, která jim pomohou toto období překonat,“ popsal. Malé a střední podniky jsou podle něj velice flexibilní a schopné se s těmito výzvami vyrovnat.

To potvrzuje zakladatel stavební a strojírenské firmy LIKO-S Libor Musil: „Zaznamenali jsme pokles zakázek pro naši strojírenskou divizi v průběhu roku 2022 a na začátku roku 2023, ale v dalším pololetí se již výhled zlepšil. Ve stavební divizi máme letos lepší výsledek než v minulém roce. Pokles zakázek od našich německých partnerů jsme již zaznamenávali delší dobu.“ V reakci na to jeho lidé zabrali v obchodu, aby udrželi podíl společnosti na trhu. „Zvýšili jsme počet partnerů a tím eliminujeme snížení obrátu,“ doplnil ještě Musil.

Bez německého trhu se neobejde takřka žádná velká tuzemská firma. Například přední světový výrobce nemocničních a specializovaných lůžek LINET Group má tři výrobní firmy a jednu z nich v Německu, kde se soustřeďuje na výrobu lůžek pro sociální péči. „Cítíme pokles byznysu v Německu v oblasti sociální péče u skupin, které investují do domovů důchodců,“ potvrzuje šéf společnosti Tomáš Kolář. Na německém trhu přitom dělá asi 15 procent obrátu. „Je třeba dodat, že investice do zdravotnictví a sociální péče nejsou přímo úměrné aktuální ekonomické situaci. Současné tendry na dodávky lůžek a dalšího vybavení byly vyhlášeny už dříve. Na tyto sektory dopadá oslabení ekonomiky se zpožděním,“ doplňuje Kolář.

Výhodou LINET Group je široká rozkročenost na desítkách trhů po celém světě. „Jsme zvyklí na situaci, kdy důležitý trh oslabí a my jsme schopni kompenzovat takové výpadky na jiných. Obchod máme ve svých rukách, po světě máme dvacet dceřiných firem, dodáváme do více než

Meziroční změna hrubého domácího produktu (%)

Zdroj: Eurostat

sta zemí. Navíc působíme ve dvou sektorech – zdravotním a sociálním,“ vysvětluje výhodu diverzity podnikání manažer. Výroba v Německu dlouhodobě roste bez ohledu na vývoj ekonomiky. „Populace stárne a německá společnost stále bohatne,“ odpovídá Kolář na otázku, jestli se firma chystá propouštět nebo omezovat výrobu.

Trh práce zůstane beze změny

I když část českých firem může kompenzovat výpadek přesměrováním vývozu na jiné trhy, úplně se bez Německa obejít nelze. „Přeorientovat se zcela není v praxi uskutečnitelné,“ domnívá se hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská. Cestu vidí ve zvýšení vývozu zboží s vyšší přidanou hodnotou a radí

Největší obchodní partneři Česka v zahraničním obchodu

(vývoz v roce 2022, v miliardách korun)

1.	Německo	1329,3
2.	Slovensko	447,7
3.	Polsko	308,6
4.	Francie	216,5
5.	Rakousko	200,1

Zdroj: ČSÚ

nepodceňovat vývoz služeb. „Ale změnit celý výrobní řetězec během krátké doby a po tak těžkých šocích není úplně snadné.“

Podle analytika Hospodářské komory Romana Rendy je řešením využít již existující obchodní vztahy a zaměřit se na jejich další rozvoj. „Je však třeba zdůraznit, že současná

silnější orientace na Evropskou unii jako celek způsobuje nízkou odolnost jednotlivých firem vůči výkyvům v zahraniční poptávce a ve výsledku i nízkou odolnost celé české ekonomiky,“ říká.

V čem se provázanost obou zemí patrně neprojeví, jsou pracovněprávní záležitosti – německé ochlazení nemusí znamenat pro českou ekonomiku růst nezaměstnanosti. „Náš trh práce se už delší dobu nachází v situaci nedostatku pracovní síly. V současné době se nabízí o zhruba 30 tisíc pracovních míst více, než kolik je dostupných uchazečů o práci. V Německu čekáme spíše ekonomickou stagnaci následovanou pomalým zotavením,“ tvrdí ekonom Monety Money Bank Petr Gapko. ■